

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017
Erstatter d.: 14.02.2017
Initialer: MBK

SIKKERHEDSDATABLAD

1 Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1 Produktidentifikator.

PR-nummer: 4022881
Handelsnavn: Lithiumsilikat, vandig opløsning – Lithiumvandglas

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes.

Anvendelser: Industrielle formål.
Branche: Industrien.
Frarådede anvendelser: Ingen kendte

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet.

Leverandør: **Bollerup Jensen A/S**
Bindesbølvej 16 – 20, Ådum, 6880 Tarm
Telefon: 9737 6033; Fax: 9737 6268
E-mail: info@bollerup-jensen.dk

1.4 Nødtelefon.

Kontakt: Giftlinien: 82 12 12 12. Lægen kan få råd om behandling fra giftinformationen på Bispebjerg Hospital.
Leverandøren: 97 37 60 33 (mandag–torsdag: 8-16 og fredag: 8-15)

2 Fareidentifikation

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen.

CLP-klassificering: Produktet er klassificeret i henhold til Europa-parlamentets og rådets forordning (EF) Nr. 1272/2008. Skin Irrit. 2 og Eye Irrit. 2
Væsentligste skadevirkninger: Kan fremkalde irritation af øjet og virke irriterende på huden, ved længere tids påvirkning.

2.2 Mærkningselementer.

CLP-klassificering
Signalord: Advarsel

Piktogram:

H-sætninger: H315; Forårsager hudirritation.
H319; Forårsager alvorlig øjenirritation.

P-sætninger: P262 (Må ikke komme i kontakt med øjne, hud eller tøj).
P280 (Bær beskyttelsehandsker/beskyttelsestøj/øjnebeskyttelse/ansigtsbeskyttelse).
P303+P361+P353 (VED KONTAKT MED HUDEN(eller håret): Tilmudset tøj tages straks af fjernes. Skyl (eller brus) huden med vand).
P305+P351+P338 (VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis det kan gøre let. Fortsæt skylning).
P314 (Søg lægehjælp ved ubehag).

2.3 Andre farer.

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.
Ingen særlig risiko ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017
Erstatter d.: 14.02.2017
Initialer: MBK

3 Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1 Stoffer / 3.2 Blandinger

CAS-nr.	Stofnavn	REACH-nr.	Klassificering	w/w %
12627-14-4	Lithiumsilikat		Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2	15 - 35

4 Førstehjælpsforanstaltninger

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelle råd:	Ved ubehag, søg læge og medbring etiketten eller dette Sikkerhedsdatablad. Lægen kan få råd om behandling fra Giftlinjen. Produktet er alkalisk.
Indånding:	Intet særligt. Produktet er ikke flygtigt. Ved ubehag søg frisk luft.
Indtagelse:	Skyl munden grundigt og drik meget vand. Fremkald ikke opkastning.
Hud:	Vask huden med lunken vand.
Øjne:	Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 15 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser.

4.2 Vigtige symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Ubegag kan forekomme ved indtagelse. Stænk i øjnene kan give irritation

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Søg læge ved vedvarende ubehag/irritation og medbring dette Sikkerhedsdatablad.

5 Brandbekæmpelse

5.1 Slukningsmidler:

Egnede slukningsmidler: Produktet er ikke umiddelbart antændeligt. Brand slukkes med vandtåge, pulver, skum, kulsyre.

Uegnede slukningsmidler: Vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Produktet er alkalisk og reagerer med syrer (opløsninger af bl.a. phosphor-, salpeter-, salt- og svovlsyre og konc. flussyre).

5.3 Anvisninger for brandmandskab:

Brug passende personlig beskyttelse i tilfælde af brand (handsker, briller og åndedrætsværn). Undgå indånding af dampe og røggasser – søg frisk luft. Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område.

6 Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-indsatspersonel: Brug handsker og briller ved risiko for stænk i øjnene. Anvend samme typer værnemidler som nævnt i punkt 8.

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017

Erstatter d.: 14.02.2017

Initialer: MBK

For indsatspersonel: Brug handsker og briller ved risiko for stænk i øjnene.
Anvend samme typer værnemidler som nævnt i punkt 8.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Forhindre at større spild løber ud i afløb og kloak.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Større spild inddæmmes og opsamles med sand, kattegrus eller andet absorberende materialer og overføres til egnede affaldsbeholdere. Evt. nødstopsanlæg til kloak aktiveres.

Små mængder spild, kan spules bort med vand.

Vask under alle omstændigheder det forurenede område grundigt med vand, for at hindre glideulykker.

6.4 Henvisning til andre punkter

Punkt 1 for kontaktoplysninger ved uheld/ulykke.

Punkt 8 for typer af værnemidler.

Punkt 13 for bortskaffelse.

7 Håndtering og opbevaring

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering:

Generelle råd: Der er ingen farlige dampe over produktet, hvorfor udsugning ikke er nødvendig. Undgå at spise og drikke, når der arbejdes med produktet. Sørg for god hygiejne. Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Se punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:

Generelle råd: Produktet opbevares bedst i originalemballage eller tilsvarende materiale (polyethylen, rustfrit stål og stål), tæt lukket og tørt. Opbevares frostfrit, bedst ved temp. 15-50°C.

Uegnet emballage materiale: brug aldrig galvaniserede emballager, emballager af letmetaller, glas eller emballager som er fremstillet af zink, tin, aluminium eller deres legeringer.

Bør opbevares forsvarligt ikke sammen med syre, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler og lign.

7.3 Særlige anvendelser: Ingen.

8 Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1 Kontrolparametre

Grænseværdier for Indholdsstoffer i pkt. 3:

Indholdsstof	grænseværdi	anmærkning
Lithiumsilikat	1 mg/m ³ (15 minTWA) (påvirkningsgrænse, analogt med Lithiumhydroxid)(UK EH40)	

Anmærkninger:

Retsgrundlag: At-vejledning C.0.1, 2007, Grænseværdier for stoffer og materialer.
Målemetoder: Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygiejniske målinger.

DNEL-værdier: langtidsvirkning, general: via huden: ingen data
via åndedrætsorganerne: ingen data
langtidsvirkning, lokal: via huden: ingen data
via åndedrætsorganerne: ingen data

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017
Erstatter d.: 14.02.2017
Initialer: MBK

PNEC-værdier:	vandmiljøet – fersk vand:	ingen data
	vandmiljøet – sø vand:	ingen data
	diskontinuerlig udledning til vand:	ingen data
	slam:	ingen data

8.2 Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til Eksponeringskontrol: Undgå at få produktet på huden og i øjnene. Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Vask hænderne før pauser, ved toiletbesøg og efter endt arbejde.

Personlige værnemidler:

Øjenværn:

Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.

Hudbeskyttelse:

Brug handsker af gummi, nitril eller lignende som er alkali eller kemikalie resistente.

Åndedrætsværn:

Gennembrudstid >480 minutter og index 6.

Ikke påkrævet ved normal anvendelse. I tilfælde af dannelse af aerosoler og utilstrækkelig ventilation, anvend passende åndedrætsværn med halvmaske og filter til aerosoler (P2-filter).

9 Fysiske – Kemiske egenskaber

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber.

Egenskaber:	Udseende:	Flydende
	Farve:	farveløs
	Lugt:	lugtløs
	Lugttærskel:	Ingen data
	pH-værdi (koncentreret):	Alkalisk
	pH-værdi (brugsopløsning):	Ingen data
	Smeltepunkt/frysepunkt:	Ingen data
	Begyndelseskogepunkt og Kogepunktsinterval:	ca. 100°C
	Flammepunkt:	Ingen data
	Antændelighed (fast stof, luftart):	Produktet er ikke brandbart
	Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser:	Ingen data
	Damptryk:	Ingen data
	Dampmassefylde:	Ingen data
	Relativ massefylde (vf.):	1,2 g/m ³
	Opløselighed:	Opløselig
	Fordelingskoefficient	
	n-octanol/vand:	Ingen data
	Selvantændelsestemperatur:	Ingen data
	Dekomponeringstemperatur:	Ingen data
	Viskositet:	Ingen data
	Eksplorative egenskaber:	Ingen data
	Oxiderende egenskaber:	Ingen data

9.2 Andre oplysninger Ingen relevante

10 Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Se 10.5

Produktet danner varme ved tilsætning af syrer.

Produktet danner brint (ved kontakt med de metaller omtalt i 10.5) der blandet med luft, kan danne en eksplosiv blanding.

10.2 Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger.

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Kan være eksplosivt ved kontakt med nævnte metaller (se 10.5) blandet med luft.

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017

Erstatter d.: 14.02.2017

Initialer: MBK

10.4 Forhold, der skal undgås

Produktet bør ikke udsættes for varme (over 50°C) samt frost.

10.5 Materialer, der skal undgås

Reagerer med galvaniserede metaller, aluminium og andre letmetaller samt legeringer deraf f.eks. tin og zink med dannelse af brint som kan danne eksplosive blandinger med luft. Reagerer med syrer ved dannelse af varme. Ætser glasoverflader.

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Ingen kendte.

11 Toksikologiske oplysninger

11.1 Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet	Alle symptomer er pga. den høje basiske pH-værdi.
· Oral (Indtagelse):	Kan give ubehag som hovedpine, kvalme, svimmelhed, kramper og nyreskader.
· Dermal (Hudkontakt):	Kan virke irriterende.
· Indånding:	Kan virke irriterende i luftvejene.
Hudætsning/-irritation:	Kan virke irriterende på huden ved længere tids påvirkning. Det er ikke påvist, at produktet er ætsende, på trods af høj pH, (på tilsvarende produkter).
Alvorlig øjenskade/øjenirritation:	Stænk i øjnene kan fremkalde irritation af øjet.
Sensibilisering / Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering:	Produktet mistænkes ikke for at være sensibiliserende.
Mutagenicitet / Kimcellemutagenicitet:	Produktet er ikke mutagent.
Kræftfremkaldende egenskaber:	Produktet mistænkes ikke for at være kræftfremkaldende.
Reproduktionstoksicitet:	Produktet mistænkes ikke for at være reproduktionsskadeligt.
Andre toksikologiske virkninger:	STOT – Enkelt eksponering: ikke klassificeret (støv vil irritere næse, hals og luftveje) STOT – Gentagen eksponering: ikke klassificeret
Aspirationsfare:	Ikke klassificeret.

12 Miljøoplysninger

12.1 Toksicitet Undgå at udlede spild og rester til miljøet.

-Akut toksicitet:	Ingen data
-Kronisk toksicitet:	Ingen data

12.2 Persistens og nedbrydelighed

Produktet er let nedbrydeligt i vandmiljø.

12.3 Bioakkumuleringspotentiale

Ikke bioakkumulerende.

12.4 Mobilitet i jord

Ikke relevant

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017
Erstatter d.: 14.02.2017
Initialer: MBK

12.5 Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT og vPvB.

12.6 Andre negative virkninger

Produktet vil lokalt ændre pH i vandmiljøet, ved udledning af høje koncentrationer.

13 Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Produktet er ikke farligt affald i henhold til Affaldsbekendtgørelsen.

Det anbefales at større spild og affald, bortskaffes via den kommunale affaldsordning med nedstående specifikationer (Kemikalieaffaldsgruppe og affaldsfraktion).

Mindre spild og affald bortskaffes via dagrenovationen.

Affaldsgrupper:
(Større spild)

Kemikalieaffaldsgruppe: X Affaldsfraktion: 04.32
EAK-kode: afhængig af branche og anvendelse,
(f.eks. 06 02 99; andet affald, ikke andetsteds specificeret).

Absorptionsmiddel/klude
forurenet med produktet:

Kemikalieaffaldsgruppe: Z Affaldsfraktion: 05.99
EAK-kode: 15 02 03; absorptionsmidler, filtermaterialer, aftøringsklude og beskyttelsesdragter,
bortset fra affald tilhørende under 15 02 02.

14 Transportoplysninger

ADR/RID (vej/jernbane)

- 14.1 UN-nummer -
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse -
- (UN proper shipping name) -
- 14.3 Transportfareklasse(r) -
- 14.4 Emballagegruppe -
- Tunnelrestriktionskode -
- 14.5 Miljøfarer -

Supplerende informationer

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

ADN (indre vandvej)

- 14.1 UN-nummer -
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse -
- (UN proper shipping name) -
- 14.3 Transportfareklasse(r) -
- 14.4 Emballagegruppe -
- 14.5 Miljøfarer -
- Miljøfare i tankskibe -

Supplerende informationer

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

IMDG (søtransport)

- 14.1 UN-nummer -
- 14.2 UN-forsendelsesbetegnelse -
- (UN proper shipping name) -
- 14.3 Transportfareklasse(r) -
- 14.4 Emballagegruppe -
- 14.5 Miljøfarer -
- IMDG Code segregation group -

Supplerende informationer

Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017
Erstatter d.: 14.02.2017
Initialer: MBK

ICAO/IATA (lufttransport)

14.1 UN-nummer	-
14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)	-
14.3 Transportfareklasse(r)	-
14.4 Emballagegruppe	-

Supplerende informationer Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Ingen

14.7 Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden

Ingen

Supplerende informationer: Produktet er ikke omfattet af reglerne om farligt gods.

15 Oplysninger om regulering

Anden regulering: Ingen kendte.

Særlige forhold: Ingen kendte.

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Særlige bestemmelser Brugeren bør have kendskab til dette Sikkerhedsdatablad.

Tilladelser Ingen tilladelser nødvendige

VOC Ikke omfattet

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering/eksponeringsscenario.

16 Andre oplysninger

Anvendte kilder: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008, om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.
CEES (Centre Européen d'Etude des Silicates) june 2014
Bekendtgørelse om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø nr. 559/2002 + forordning 1907/2006/EF
Miljøstyrelsens bekendtgørelse om affald nr. 1309 af 18. december 2012
Justitsministeriets bekendtgørelse om transport af farligt gods ADR 2011 og IMDG 2010
AT-bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer nr. 507 af 17. maj 2011 (ændret ved nr. 1134 af 1. december 2011)

Øvrige oplysninger: Information gælder kun det omtalte produkt, og er ikke nødvendigvis gældende, hvis produktet anvendes sammen med andre produkter eller indgår i en kemisk proces. Informationen er efter vor bedste overbevisning korrekt og komplet og er givet i god tro, men uden garanti. Det forbliver brugerens eget ansvar at sikre sig, at informationerne er korrekt og komplet til hans specielle brug af produktet. Dvs. at brugeren udfører egne test for at sikre, at produktet opfører sig som brugeren ønsker. Dette Sikkerhedsdatablad er udarbejdet på baggrund af de oplysninger, leverandøren har kunnet levere om produktet ved udarbejdelsen (datablade og lignende).

Uddannelse: Ingen særlige krav til uddannelse.

Lithiumsilikat

Revideret d.: 05.05.2017
Erstatter d.: 14.02.2017
Initialer: MBK

Anvendelsesområder: Industrielle anvendelsesmuligheder: Kemikalie- og andre industrier – rå materiale.

Metode til klassificering: Testdata (brobygningsprincip)

H-sætninger i punkt 3: H315 (Forårsager hudirritation).
H319 (Forårsager alvorlig øjenirritation).

Der er foretaget ændringer i følgende punkter: 1

Forkortelser:	CLP	Classification, labelling and Packaging
	STOT	Specific Target Organ Toxicity
	PNEC	Predicted No Effect Concentration
	DNEL	Derived No Effect Level
	TWA	tidsvægtet gennemsnit
	LD50	Lethal Dose/dødlig dosis 50%
	LC50	Lethal Concentration/dødlig koncentration 50%
	EC50	Effect Concentration/effektiv koncentration 50%
	EC0	Effect Concentration/effektiv koncentration 0%
	NOAEC	No Observed Adverse Effect Concentration
	NOAEL	No Observed Adverse Effect Level
	PBT	Persistente, Bioakkumulerende og Toksiske
	vPvB	very Persistente, very Bioakkumulerende
	VOC	Volatile Organic Compound/flygtige organiske forbindelser
	EAK	Europæiske Affaldskatalog
	H-sætning	Hazard/fare-sætning
	P-sætning	Precaution/sikkerheds-sætning